

Д.Ю. Кривцун, студ. (ХНУРЕ, Харків)

О.М. Лук'янова, канд. екон. наук (УУЗТ, Харків)

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ПОНЯТЬ «ЕФЕКТИВНІСТЬ» ТА «ЕФЕКТ» ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Підвищення ефективності діяльності підприємств є дуже важливим завданням для України в сучасних умовах, які характеризуються наявністю економічної кризи, значним рівнем конкуренції, потужними інформаційним процесом. На сучасному етапі розвитку економіки ця проблема стає ще більш актуальнішою у зв'язку з посиленням впливу конкуренції на національному та міжнародному ринках, зменшенням доступності сировинних ресурсів, значним поширенням підприємницьких ризиків.

Аналіз опублікованих праць з даної проблематики дозволяє зробити висновок, що й досі не сформовано цілісної системи поглядів щодо змісту категорій «ефективність» та «ефект».

Таблиця 1 – Визначення поняття «ефективність» різними авторами

Джерело	Визначення
Андрійчук В.Г.	Ефективність - це досягнення максимального ефекту за мінімального витрачання ресурсів
Пономаренко Т.М.	Ефективність – отримання максимального корисного ефекту при мінімальній величині витрачених ресурсів; ступінь досягнення поставленої мети
Бродська Д. В., Калмикова І. Ю.	Ефективність - забезпечення необхідних умов функціонування підприємства, як співвідношення результату та витрат, продуктивність також відображає співвідношення результату та витрат ресурсу

В.Г. Афанасьєв ефективність пов'язує як з необхідністю забезпечення вирішення намічених завдань, так і з поліпшенням співвідношення між результатами і витратами.

У наукових дослідженнях щодо даної проблематики автори вважають, що ефективність – це відношення ефекту (результату) до витрат або ресурсів, що були витрачені на його отримання. Тоді як

В.О. Коюда, І.Л. Лисенко, трактують це поняття як досягнення певних результатів.

Таким чином, ефективність визначає відношення результату (ефекту) до витрат, що забезпечує його отримання. Вона розкриває характер причинно-наслідкових зв'язків виробництва.

Фактично визначення економічної ефективності діяльності підприємства полягає в оцінці його результатів. Такими результатами можуть бути обсяги виготовленої продукції в натуральному чи вартісному (за оптовими цінами або за собівартістю) вираженні або прибуток. Але сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або неефективність діяльності підприємства, оскільки невідомо, якою ціною отримані ці результати.

Отже, можна зробити висновок, що ефективність є складним, багатограним, комплексним поняттям, для визначення якої необхідно враховувати низку умов, чинників, підходів.

Поняття «ефективність» тісно пов'язане з поняттям «ефект». Сам термін «ефект» в широкому розумінні означає результат будь-якого процесу. Тому і ефект, і результат можливо розглядати як тотожні поняття.

В тлумачному словнику В.С. Калашника «ефект» трактується як результат яких-небудь причин, заходів, дій. В економічному тлумачному словнику надається більш розгорнуте визначення категорії ефект, яким є досягнутий результат в його матеріальному, грошовому, соціальному вираженні.

Економічний ефект інноваційної діяльності оцінюється системою вартісних показників і проявляється в підвищенні економічної ефективності роботи підприємства, раціональному використанні ресурсів, збільшенні прибутку від реалізації продукції, покращенні використання виробничих потужностей, впровадженні корисних винаходів.

Здійснивши аналіз існуючих підходів до визначення понять «ефективність» та «ефект», можна стверджувати, що вони відіграють важливе значення у інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Завдяки своїй складній внутрішній структурі, динаміці вони не мають однозначного визначення, тому знаходяться у постійному пошуку та вдосконаленні.

Необхідним є подальше дослідження методичних підходів до оцінки системи показників, які характеризують ефективність управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства.